

MATURITNÍ TÉMATA Z DĚJEPISU

1. Vývoj lidské společnosti v pravěku

- filosofie počátku světa, vznik člověka
- charakteristika etap prvobytně pospolné společnosti
- přehled pravěkého osídlení našeho území, Keltové a Germáni
- rozklad prvobytně pospolné společnosti

2. Počátky otrokářského zřízení

- význam přírodních podmínek pro vznik starověkých států
- starověký Egypt
- nejstarší civilizace- Mezopotámie, Indie, Čína, Kréta
- kulturní přínos staroorientálních států

3. Vývoj řecké otrokářské společnosti

- charakteristika antického výrobního způsobu
- srovnání vývoje ve Spartě a v Athénách
- příčiny a průběh řecko-perských válek a války peloponéské
- přínos řecké a helénistické kultury

4. Vývoj římské otrokářské společnosti

- periodizační mezníky římských dějin
- osídlení Itálie, Etruskové
- rozvoj a krize římské republiky, řešení krize
- rozmach, rozklad a zánik římského impéria
- přínos římské kultury

5. Počátky feudalismu

- rysy feudální společnosti, specifika utváření v jednotlivých oblastech
- hospodářský a sociální vývoj v období raného feudalismu
- vznik a vývoj raně feudálních států (francká a byzantská říše; počátky Anglie, Francie, Německa, Itálie; Slované a jejich státní útvary

6. První státní útvary na našem území a počátky českého státu

- Sám-zakladatel první velké slovanské říše
- Velkomoravská říše
- počátky českého státu
- spory o trůn; první čeští králové

7. Vývoj českého státu za Přemyslovců a Lucemburků

- hospodářské a společenské poměry od 12. do počátku 15. století
- Čechy v době královské- Přemysl Otakar I., Václav I., Přemysl Otakar II.
- poslední Přemyslovci
- doba lucemburská

8. Feudalismus od 11. do 15. století

- rozvitý feudalismus a jeho charakteristika
- stav církve a papežství (boj o investituru, křížácké války, schizma, avignonské zajetí papežů)
- feudální monarchie v západní Evropě (francouzsko-anglické soupeření, stoletá válka)
- vznik Španělska; roztržštěnost Itálie a Německa
- vývoj východní a jihovýchodní Evropy

9. Kultura raného a rozvinutého feudalismu

- křesťanské pojetí světa a člověka (patristika a scholastika)
- vzdělanost raného středověku (vznik škol, školský systém-sedmero svobodných umění)
- raně středověké umění-karolínská a otonská renesance, románský sloh
- vzdělanost vrcholného středověku-vznik univerzit
- gotické umění, rytířská kultura

10. Doba husitská

- hospodářské a společenské poměry v době předhusitské
- Husovi předchůdci
- Jan Hus
- husitské války
- bitva u Lipan a doba polipanská

11. Humanismus a renesance

- renesanční chápání člověka a světa
- humanistický názor na svět
- renesanční literatura a filosofie, nové vědecké poznatky
- umění a architektura-znaky a představitelé

12. Reformační hnutí v Evropě

- zákonná reformace v Německu (Martin Luther)
- lidová reformace (Tomáš Müntzer); německá selská válka
- reformace ve Švýcarsku, Anglii, Francii
- protireformace (tridentský koncil, úloha jezuitského řádu)

13. Česká a slovenská společnost v době poděbradské a jagellonské

- dědicové Husova odkazu (Petr Chelčický a Jednota bratrská)
- upevnění královské moci za vlády Jiřího z Poděbrad
- bratřiči na Slovensku, zápas o trůn
- důsledky oslabení královské moci v době jagellonské

14. Postavení českých zemí v habsburské monarchii v 16.století

- důsledky moháčské porážky a nástup Habsburků
- vytvoření mnohonárodnostní monarchie za vlády Ferdinanda I., první protihabsburský odboj v Čechách
- vláda Maxmiliána II., Rudolfa II., Matyáše
- náboženské problémy (Česká konfese, Rudolfův majestát)

15. Upevnění panovnické moci a počátky absolutismu, evropský osvícenský absolutismus

- vnitropolitický vývoj a reformace v Anglii za vlády Tudorovců
- upevnění královské moci a státní jednoty ve Francii
- absolutismus ve Španělsku
- překonání zbytků feudální rozdrobenosti v Rusku
- evropský osvícenský absolutismus v Prusku, Rusku a v rakouských zemích

16. Evropa v době třicetileté války

- mezinárodní vztahy v Evropě koncem 16. století
- příčiny a průběh válečných událostí
- české stavovské povstání a jeho důsledky pro české země
- výsledky a charakter třicetileté války

17. Buržoazní revoluce

- předpoklady a charakteristika buržoazních revolucí, nerovnoměrnost vývoje evropských zemí
- mocenský vzestup Španělska a nizozemská revoluce
- zájmové rozpory před anglickou revolucí, průběh revoluce a restaurace Stuartovců
- Francie od 17. do konce 18. století, příčiny, průběh a význam francouzské revoluce

18. Rozklad feudálních vztahů a nástup kapitalismu v rakouské monarchii

- české země po třicetileté válce
- osvícenský absolutismus a reformy Marie Terezie a Josefa II
- společenské a národnostní poměry za vlády Leopolda II., Františka I. a Ferdinanda V.
- pokusy o uspořádání rakouské monarchie v letech 1848-1914

19. Revoluce v Evropě v letech 1848-49

- příčiny a cíle buržoazních revolucí
- revoluce v Itálii
- revoluce ve Francii a její důsledky
- revoluce v Německu a pokusy o sjednocení
- národnostní boje v rakouské monarchii

20. Význam Francie ve světových dějinách v 18. a 19. století

- vzestup Napoleona Bonaparta a napoleonské války
- Vídeňský kongres a restaurace Bourbonů
- období druhého císařství
- prusko-francouzská válka a Pařížská komuna
- společenské poměry v období 3. republiky

21. Dějiny USA od vzniku až do počátku 20. století

- velké zeměpisné objevy-počátky koloniálních říší, kolonizace Ameriky v 17. a 18. století
- rozklad anglické koloniální říše v Severní Americe a vznik USA
- občanská válka v USA; období rekonstrukce
- hospodářský vzestup USA před 1. světovou válkou

22. První světová válka a její důsledky

- mezinárodní vztahy před válkou, soupeření mezi mocnostmi v Evropě a ve světě
- vznik mocenských bloků-Trojspolek a Dohoda
- záminka k první světové válce
- periodizace války a průběh bojů
- výsledky války, Pařížská mírová konference

23. Vznik ČSR, zásluhy T.G.Masaryka o stát

- společenská a politická situace v českých zemích před válkou
- úloha T. G. Masaryka před rokem 1914 a za první světové války
- první odboj a jeho podíl na vzniku ČSR
- role vnějších vlivů na vytvoření samostatného státu

24. Přehled politického a ekonomického vývoje sovětského Ruska a SSSR v letech 1917-1939

- geografické, demografické, ekonomické a politické zvláštnosti Ruska
- „tři ruské revoluce“
- vývoj nepovského Ruska
- SSSR v době stalinismu

25. Svět mezi dvěma světovými válkami

- Versailleský systém rovnováhy sil; Společnost národů
- konec evropské převahy a vzestup zámořských mocností
- poválečná střední a jihovýchodní Evropa
- světová hospodářská krize a její důsledky
- „politika usmiřování, s Německem, příprava Mnichova
- národně osvobozenecské hnutí asijských, afrických a latinskoamerických národů

26. 20. a 30. léta v Československu

- politický systém 1. republiky (Hrad, vládní koalice)
- analýza národnostní problematiky (čechoslovakismus, otázka ústavního postavení Slováků, česko-německé rozpory)
- hospodářský a sociální vývoj (poválečná krize, hospodářská konjunktura ve 20 letech, světová hospodářská krize a její politické důsledky)
- zahraniční politika-mezinárodně politické zakotvení ČSR, Malá dohoda
- boj československé demokracie o přežití
- věda a kultura

27. Období druhé republiky a Protektorát Čech a Morava

- Mnichov a jeho důsledky
- snaha o zapojení Protektorátu do velkoprostorového hospodářství
- domácí a zahraniční odboj; nová koncepce vnitřní a zahraniční politiky
- osvobození Československa

28. Druhá světová válka

- cesta k nové světové válce, příčiny 2. světové války
- periodizační mezníky a jednotlivé fáze války, hlavní bojiště
- přelom v průběhu války
- vývoj protifašistické koalice (Teherán, Jalta, Postupim)
- krize a zhroutilí fašistického bloku, porážka Německa a Japonska

29. Svět po druhé světové válce

- rozpad protifašistické koalice
- Norimberský soudní tribunál
- německá otázka
- vznik lidově demokratických států
- příčiny a důsledky konfliktů mezi velmocemi-studená a horká válka
- vytváření mezinárodních organizací
- rozpad koloniální soustavy
- vztahy supervelmocí od 60. let až do konce 90. let

30. Československé a české státní zřízení od roku 1945 do současnosti

- vývoj Československa v letech 1945-48
- nástup a důsledky stalinismu v 50. letech
- pokus o reformu socialismu v Československu roku 1968, nástup normalizace
- hnutí 70. a 80. let
- doba od 17. listopadu ke vzniku České republiky